

Právo nekalé soutěže :

Právní prostředky ochrany

Ochrana proti nekalé soutěži

Právní

soukromoprávní

podle občanského zákoníku

- svépomoc (§ 14)
- nutná obrana (§ 2905) / oprávněná obrana
- krajní nouze (§ 2906)
- dohoda
- nekalosoutěžní ochrana (§ 2988-2989)

podle občanského soudního řádu

- návrh na vydání předběžného opatření soudem (§ 74 a násl., § 102)
- určovací žaloba (§ 80 písm. c/)
- uveřejnění rozsudku (§ 155 odst.4)

podle jiných zákonů,
např. AutZák

veřejnoprávní

podle trestního zákoníku

- § 248 (nekalá soutěž)

podle zvláštních zákonů

např. podle zák. o regulaci reklamy,
zák. o ochraně spotřebitele,
zák. o ochranných známkách

Mimoprávní

etická

podle etických kodexů, např. Etický kodex reklamy
(viz www.rpr.cz)

Důvodová zpráva k § 2988 - 2990

„Ustanovení o katalogu sankčních postihů nekalé soutěže a nedovoleného omezení soutěže jsou s drobnými úpravami převzata z obchodního zákoníku (§ 53 a 54).“

Podle obch. zák.

§ 53

Osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, mohou se proti rušiteli domáhat, aby ...

§ 54 odst. 1

Právnícké osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo spotřebitelů může uplatnit právo ...

§ 54 odst. 2

Jestliže se práva ... domáhá **spotřebitel**, musí rušitel prokázat...

Podle OZ

§ 2988

Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby ...

§ 2989 odst. 1

Právnícká osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků může uplatnit právo ...

§ 2989 odst. 2

Uplatní-li **spotřebitel** právo ..., musí rušitel prokázat...

/§ 2990

Ochrana osoby proti omezování soutěže/

Ochrana proti nekalé soutěži

§ 2988 OZ

Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat,

- aby se nekalé soutěže zdržel nebo
- aby odstranil závadný stav.

Dále může požadovat

- přiměřené zadostiučinění,
- náhradu škody a
- vydání bezdůvodného obohacení.

§ 2989 OZ

(1) Právo, aby se rušitel nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav, může mimo případy uvedené v § 2982 až 2985 (tj. parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování, porušení obchodního tajemství) uplatnit též právnícká osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků.

(2) Uplatní-li spotřebitel právo, aby se rušitel zdržel nekalé soutěže nebo aby odstranil závadný stav a jde-li o některý případ stanovený v § 2976 až 2981 nebo v § 2987, musí rušitel prokázat, že se nekalé soutěže nedopustil. Uplatní-li spotřebitel právo na náhradu škody, musí rušitel prokázat, že škoda nebyla způsobena nekalou soutěží.

Ochrana proti nekalé soutěži – subjekty

podle § 2988 – 2989 OZ

Aktivně legitimované subjekty

soutěžitel

zákazník

spotřebitelé

jiná osoba

Osoby
dotčené
nekalou
soutěží

právnícká osoba
oprávněná hájit zájmy
soutěžitelů
nebo
právnícká osoba
oprávněná hájit zájmy
zákazníků

rušitel

Pasivně legitimované subjekty

Ochrana proti nekalé soutěži

– **nároky osob dotčených nekalou soutěží**
(soutěžitelů, zákazníků, spotřebitelů aj.)

podle § 2988 OZ

Soutěžitel dotčený nekalou soutěží
může požadovat,

ve **všech** případech nekalé soutěže
(tj. dle § 2976 /1 a dle § 2977 až § 2987)

**Zákazník, spotřebitel nebo i jiná
osoba dotčená nekalou soutěží**
může požadovat,

ve **všech** případech nekalé soutěže, jimiž může být dotčen,
(tj. **kromě 4 skutkových podstat:**
parazitování, podplácení, zlehčování, porušení obchod.tajemství)

aby rušitel

- zdržel se protiprávního jednání
- odstranil závadný stav
- vydal to, čím se obohatil na jeho úkor
- poskytl mu určitou satisfakci za újmu
- nahradil mu vzniklou škodu

zápůrčí / negatorní žaloba

odstraňovací / restituční žaloba

žaloba na vydání bezdůvodného obohacení

žaloba na přiměřené zadostiučinění / satisfakční

žaloba na náhradu škody

podle § 155 odst. 4 o. s. ř.

může také navrhnout soudu,

- aby bylo přiznáno právo uveřejnit rozsudek

soud může v rozsudku přiznat právo
uveřejnit rozsudek na náklady účastníka,
který v řízení neuspěl

Ochrana proti nekalé soutěži – nároky právnických osob

podle § 2989 odst. 1 OZ

Právnická osoba
oprávněná hájit zájmy
soutěžitelů nebo zákazníků
může uplatnit právo, aby rušitel

v těchto případech nekalé soutěže:
podle **generální klauzule**,
podle § 2977 až 2981 a podle § 2986 až 2987

(tj. **kromě** 4 skutkových podstat:
parazitování, podplácení, zlehčování, porušení obchod.tajemství)

- zdržel se nekalé soutěže
- odstranil závadný stav

žaloba záporní / negatorní

žaloba odstraňovací / restituční

může také navrhnout soudu,

- aby bylo přiznáno právo uveřejnit rozsudek

podle § 155 odst. 4 o. s. ř.

soud může v rozsudku přiznat právo
uveřejnit rozsudek na náklady účastníka,
který v řízení neuspěl

Ochrana proti nekalé soutěži - **spotřebitel a důkazní břemeno**

podle § 2989 odst. 2, první věta, OZ

Pokud spotřebitel dotčený nekalou soutěží uplatní právo,

v případech nekalé soutěže podle **gener. klauzule**, podle § 2977 až 2981 nebo podle § 2987

(tj. **kromě 5** skutkových podstat: parazit., podplác., zlehčování, porušení obchod.tajemství a **dotěrného obtěžování**)

I. aby rušitel

- zdržel se protiprávního jednání
- odstranil závadný stav

musí vždy **rušitel** (žalovaný) **prokázat**, že se nekalé soutěže **nedopustil** (= obrácené důkazní břemeno)

podle § 2989 odst. 2, druhá věta, OZ

II. aby rušitel

v případech nekalé soutěže podle **gener. klauzule**, podle § 2977 až 2981 nebo podle § 2987 (viz výše)

- nahradil spotřebiteli vzniklou škodu

musí vždy **rušitel** (žalovaný) **prokázat**, že škoda nebyla způsobena jeho nekalou soutěží (= obrácené důkazní břemeno)

ale **spotřebitel** (= žalobce) musí vždy **prokázat**

výši způsobené škody

K právu na zveřejnění rozsudku:

Publikace rozhodnutí může ve svých důsledcích být

sankcí, reparací, určitou satisfakcí

i mít význam výchovný a preventivní.

Při rozhodování, zda bude právu na zveřejnění rozsudku vyhověno, je třeba zvažovat každý z těchto atributů jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti tak, aby zákonný smysl tohoto institutu byl naplněn.

VS Praha sp. zn. 3 Cmo 85/2001 ze dne 11. 9. 2001

K omezení podnikání právem na ochranu proti nekalé soutěži:

Pokud má být podle žaloby soudem uložen žalovanému – bez jakékoli výjimky – **zákaz podnikat v určité oblasti**, byť podmínky k takové činnosti upravuje předpis veřejného práva, pak je pouze na žalovaném, zda splní či nesplní tyto podmínky pro to, aby uvedenou činnost mohl vykonávat, a je **vyloučeno** (ostatně takový příkaz by byl v rozporu s Listinou základních práv a svobod, čl. 26), **aby žalovanému již předem** – nehledě na to, zda podmínky předpisů veřejného práva pro určitou činnost splní – **bylo znemožněno na trh vstoupit s nabídkou své činnosti**.

Žalobcem uplatněný nárok (zdržet se provádění oprav a plnění hasicích přístrojů vyrobených Kodreta, městský podnik Myjava, a jeho právními předchůdci) je proto **neodpovídající úpravě nároků** z jednání nekalé soutěže.

(VS Praha sp. zn. 3 Cmo 420/2000 ze dne 28. 1. 2002)

Vedlejší účastenství v nekalé soutěži

Ve sporu uplatněné nároky jsou **nároky na poskytnutí zadostiučinění** (v obou formách: *nepeněžitou formou* uveřejnění omluvy v časopise Můj dům ve znění.... a *zaplacení částky* 100 000 Kč), **jež mají nahradit nehmotnou újmu žalobce a pouze ve vztahu k žalobci** – pokud bude jednání nekalé soutěže prokázáno – může i soud posuzovat vhodnost, přiměřenost zvolených nároků.

Zkoumána může být tedy **pouze újma žalobce** (nikoli všech výrobců plastových oken) – a to újma **nehmotná**, pokud jako důsledek nekalosoutěžního jednání žalovaného bude zjištěna, je třeba pro daný konkrétní případ posoudit, jak ji lze nahradit (zda navrženou kombinací obou forem zadostiučinění nebo jen některou z nich).

V takovém případě **nelze dovodit právní zájem na výsledku ze strany dalších žalobcem označených společností** podle § 93 odst. 1 o. s. ř. (jejich účast v řízení jako vedlejších účastníků nebyla připuštěna).

(VS Praha sp. zn. 3 Cmo 381/2000 ze dne 31. 7. 2000)

Žaloba na náhradu škody

1) Základní ustanovení:

§ 2894 OZ

- Povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).
- Nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon.

2) Povinnost nahradit škodu – porušení zákona:

§ 2910 OZ

- Škůdce, který vlastním **zaviněním** poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního /jiného práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil.

§ 2911 OZ

- Způsobí-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se za to, že škodu **zavinil z nedbalosti**.

Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu v nekalé soutěži:

protiprávnost, vznik škody, příčinná souvislost mezi nekalou soutěží a vzniklou škodou, zavinění rušitele

(x dříve dle obch. zák. bez zavinění, objekt. princip)

3) Hrazení škody - opačná zásada:

§ 2951 odst. 1 OZ

- Škoda se nahrazuje uvvedením do předešlého stavu. (naturální restituce)
- Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích. (relutární restituce)

§ 2952 OZ

- Hradí se **skutečná škoda** a **ušlý zisk**

§ 2956 OZ

Náhrada při újmě na přirozených právech člověka

... škůdce nahradí **škodu** i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil;

4) Náhrada při poškození věci:

§ 2969 OZ

- Při **určení výše škody na věci** se vychází z její obvyklé ceny v době poškození a zohlední se, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit.
- Poškodil-li škůdce věc ze svévole nebo škodolibosti, nahradí poškozenému cenu zvláštní obliby.

5) Promlčení:

§ 629, 636 OZ

- Promlčecí lhůta trvá **tři roky**.
- Právo na náhradu škody se promlčí nejpozději **za 10 let** ode dne, kdy škoda vznikla.
- Byla-li škoda způsobena úmyslně, promlčí se právo na její náhradu nejpozději **za 15 let** ode dne, kdy škoda vznikla.

Žaloba na přiměřené zadostiučinění

1) Základní ustanovení:

§ 2894 OZ

- Povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).
- Nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost nahradit nemajetkovou újmu **poskytnutím zadostiučinění** posoudí *obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu*.

2) Povinnost nahradit nemajetkovou újmu – porušení zákona:

§ 2910 OZ

- Škůdce, který vlastním **zaviněním** poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního /jiného práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil.

§ 2911 OZ

- Způsobí-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se za to, že škodu/**újmu zavinil z nedbalosti**.

Předpoklady vzniku odpovědnosti za újmu v nekalé soutěži:

- **protiprávnost,**
- **vznik újmy,**
- **příčinná souvislost mezi nekalou soutěží a vzniklou újmu,**
- **zavinění rušitele**

(x dříve dle obch. zák. bez zavinění, objekt. princip)

3) Poskytování – stejná zásada:

§ 2951 odst.2 OZ

- Nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním.

- Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečné účinné odčinění způsobené újmy.

§ 2956 - 2957 OZ

Náhrada při újmě na přirozených právech člověka

...škůdce nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy

4) Náhrada nemajetkové újmy:

§ 2971 OZ

- Odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobil újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvlášť zavrženíhodné, nahradí škůdce též **nemajetkovou újmu každému**, kdo způsobenou újmu důvodně pociťuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.

5) Promlčení:

§ 629, 636 OZ

- Promlčecí lhůta trvá **tři roky**.

- Právo na náhradu újmy se promlčí nejpozději **za 10 let** ode dne, kdy újma vznikla.

- Byla-li újma způsobena úmyslně, promlčí se právo na její náhradu nejpozději **za 15 let** ode dne, kdy újma vznikla.

Žaloba na vydání bezdůvodného obohacení

1) Vydání bezdůvodného obohacení

§ 2991 OZ

- Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.
- Bezdůvodně se obohatí *zvláště* ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, **protiprávním užitím cizí hodnoty** nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.
- Není-li vydání předmětu bezdůvodného obohacení dobře možné, má ochuzený právo na peněžitou náhradu ve výši obvyklé ceny.

2) Promlčení:

§ 629, 638 OZ

- Promlčecí lhůta trvá **tři roky**.
- Právo na vydání bezdůvodného obohacení se promlčí nejpozději **za 10 let** ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo.
- Bylo-li bezdůvodného obohacení nabyto úmyslně, promlčí se právo na jeho vydání nejpozději **za 15 let** ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo.